

***OPIS SISTEMA STROŠKOVNEGA RAČUNOVODSTVA NA
PODLAGI METODE PRETEKLIH STROŠKOV IN
METODE POPOLNO ALOCIRANIH STROŠKOV ZA
IZRAČUN CENE ZA DVB-T ODDAJANJE PROGRAMOV***

Kazalo

1	Opis stroškovnega modela.....	3
1.1	Podatkovna podlaga za stroškovni model	4
1.2	Stroškovne kategorije	4
1.3	Stroškovna mesta in stroškovni centri.....	5
2	Merila za delitev posrednih stroškov na podlagi aktivnosti	7
2.1	Merila za razdeljevanje nelokacijskih stroškov.....	7
2.2	Merila za razdeljevanje stroškov na stroškovne nosilce	7
3	Viri.....	9
4	Priloga – Revizorjevo poročilo.....	10

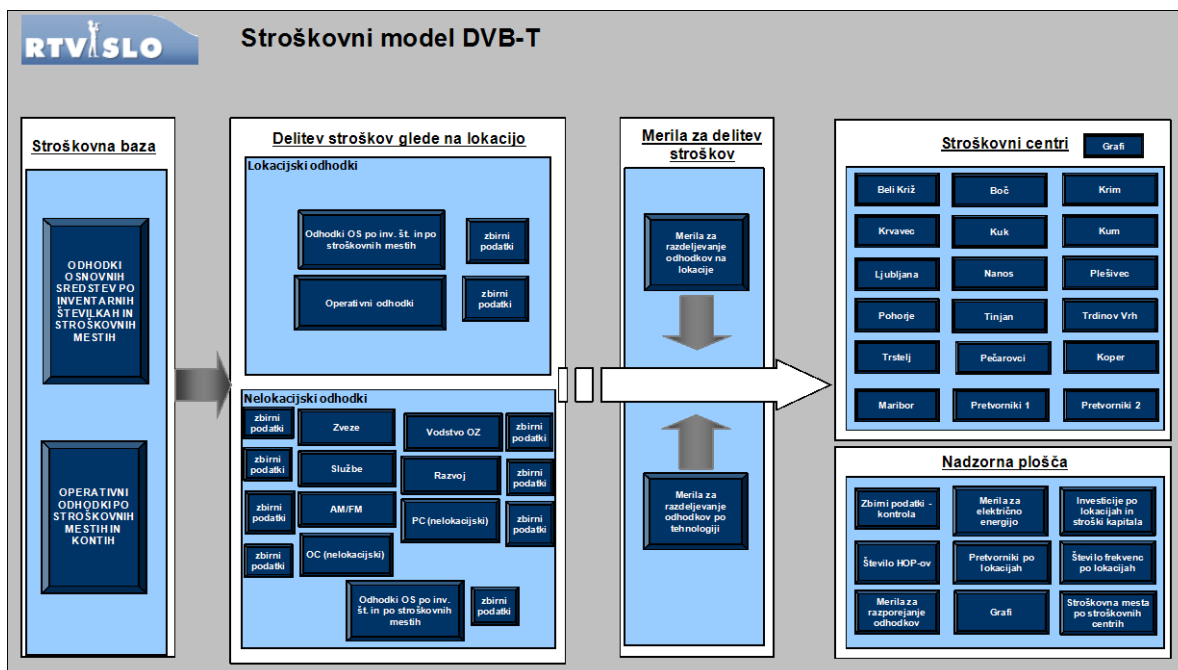
1 OPIS STROŠKOVNEGA MODELA

Model stroškovnega računovodstva skladno z odločbo APEK zagotavlja informacije o stroških za digitalno prizemno oddajno omrežje. Model upošteva teoretične podlage in praktične izkušnje na področju stroškovnega računovodstva v RTVS. Pri vzpostavitvi modela za stroškovno oblikovanje cene za DVB-T oddajanje televizijskih programov so se upoštevali:

- zakonodajni okvir prenosa radiodifuzne vsebine do končnih uporabnikov (Zakon o elektronskih komunikacijah (Ur. l. RS, št. 43/04, 129/06, 13/07, 110/09, 33/11), Zakon o digitalni radiodifuziji (Ur. l. RS, št. 102/07, 85/10), Zakon o Radioteleviziji Slovenija (Ur. l. RS, št. 18/94, 29/94, 96/05),
- zakonodaja, ki JZ RTVS zavezuje pri vodenju poslovnih knjig (Zakon o zavodih (Ur. l. RS, št. 12/91), Zakon o javnih finančah (Ur. l. RS, št. 77/99, 124/00, 79/01, 30/02, 56/02, 127/06, 14/07), Zakon o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti (Ur. l. RS, št. 53/07, 65/08, 33/11), Zakon o računovodstvu (Ur. l. RS, št. 23/99) in podzakonski akti, Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava, Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih dolgoročnih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, Uredba o metodologiji za določitev osnov za izračun sredstev za izvajanje javne službe na področju kulture (Ur. l. RS, št. 117/02),
- odločbe in akti APEK,
- Slovenski računovodski standardi 2006.

Slika 1 prikazuje, da je stroškovni model pripravljen tristopenjsko, in sicer:

- prva stopnja je oblikovanje in priprava bazena stroškov,
- druga faza pomeni razporejanje celotnih stroškov modela na lokacijske in na nelokacijske stroške; lokacijski stroški so neposredni stroški, nastali na lokaciji, in se direktno razporedijo v model lokacij (v stroškovne centre); nelokacijsko določeni stroški so vsi drugi stroški, ki niso »lokacijsko specifični«, to pomeni, da so stroški, ki se pojavljajo na teh stroškovnih mestih, uporabljeni za dela na celotnem oddajnem omrežju OE OZ, zato je treba najprej ugotoviti te stroške in jih nato razporediti v model lokacij z uporabo ustreznega lokacijskega merila,
- tretji korak je razporejanje lokacijskih in nelokacijskih stroškov na stroškovne centre; stroški po stroškovnih centrih ne pomenijo končnega cilja delitve stroškov, te je treba razdeliti na tehnologijo.

Slika 1: Stroškovni model za izračun cene oddajanja DVB-T

Vir: Deloitte 2008.

1.1 Podatkovna podlaga za stroškovni model

Oblikovanje in priprava bazena stroškov, ki je podlaga za stroškovni model je revidiran Izkaz prihodkov in odhodkov za OE Oddajniki in zveze za preteklo obračunsko obdobje, v skladu z metodo FAC in HCA. Iz podatkovne podlage se izločijo odhodki, ki niso osnova za postavljeno metodologijo izračuna cene oddajanje programov v digitalni tehnologiji (sofinanciranje satelitskih sprejemnikov, odhodki, povezani s satelitskim oddajanjem...). Kalkulacija stroškovne cene za DVB-T oddajanje programov se izvaja s pomočjo informacijskega sistema. Stroški, ki so zavedeni v poslovnih knjigah se z pokalkulacijami na podlagi sodil oz. meril prerazporejajo najprej na stroškovne centre in nato na končne stroškovne nosilce.

Metodologija izračuna cene DVB-T oddajanja programov vključuje tudi elemente nekaterih tekočih stroškov. Podlaga tekočih investicij so predvidene vrednosti nabav z vključenim stroškom kapitala.

1.2 Stroškovne kategorije

V programu za izračun cene oddajanja programa so stroški razdeljeni na odhodke, ki so povezani z osnovnimi sredstvi in na posamezne skupine operativnih odhodkov.

Baza podatkov o osnovnih sredstvih¹ vsebuje poleg inventarne številke, skupine in naziva sredstev, stroškovnega mesta, mikro in makro lokacije sredstva, amortizacijske stopnje, tudi informacije o datumu nakupa sredstev, nabavni ceni, neodplačni vrednosti in letni amortizaciji. Vsakemu osnovnemu sredstvu (po inventarni številki) se na podlagi namena uporabe določi vrsta stroškovne kategorije (infrastruktura², Proces DVB-T³, Non DVB-T,⁴ Proces Analog,⁵ Proces DVB-T Shared⁶),

Operativni odhodki so oblikovani v naslednje skupine: stroški energije, stroški, ki so povezani z delom, stroški infrastrukture in režijski stroški. Posamezni stroški so združeni v skupine glede na njihovo povezanost in aktivnosti, ki jih povzročajo. Nesmiselno je, da se stroške na vsakem posameznem stroškovnem kontu prerazporeja.

1.3 Stroškovna mesta in stroškovni centri

Da je omogočena preglednost poslovanja, predvsem pa obvladovanje stroškov in izračun stroškovne cene, je pomembno, da so stroški vodeni za vsako lokacijo posebej. V računovodski evidenci je odprto za vsako lokacijo ločeno stroškovno mesto. Stroškovna mesta sledijo veljavni organizacijski shemi. Poleg organizacijskih stroškovnih mest so z namenom večje transparentnosti stroškov oblikovana še stroškovna mesta izven organizacijske sheme. V OE OZ so:

- funkcionalno opredeljena stroškovna mesta (Logistika, Razvoj, Meritve, Nadzor, Antene, Energija),
- prostorsko opredeljena stroškovna mesta (OC Beli Križ, OC Nanos, PC Novo mesto, PTV Jevnica),
- stvarno opredeljena stroškovna mesta (Najemniki, Transponder).

Na stroškovnih mestih se evidentirajo stroški, ki so povezani s procesom opravljanja dejavnosti. Gre predvsem za naravne vrste stroškov: amortizacija osnovnih sredstev, plače zaposlenih, stroški energije (pogonska energija za oddajnike in agregate), vzdrževanje (omrežja), najemnine za poslovne prostore, izobraževanje, seminarji in konference, tehnični material, zaščitna sredstva, pisarniški material, odškodnine fizičnim in pravnim osebam...

¹ V stroškovnem modelu imenovana FIX kategorija.

² Osnovna sredstva, ki so namenjena vsem tehnologijam oddajanja programov.

³ Digitalno oddajanje televizijskih programov.

⁴ Analogno radijsko oddajanje programov.

⁵ Analogno televizijsko oddajanje programov.

⁶ Digitalno televizijsko in analogno radijsko oddajanje programov.

Glavne lokacije so opredeljene kot stroškovni centri, za katere se izračunava stroškovna cena storitve oddajanja programov. Stroški, ki so neposredno povezani z modelom lokacije in so računovodsko zavedeni na teh stroškovnih mestih, se direktno dodelijo stroškovnemu centru. Oblikovanih je 18 modelnih lokacij oz. stroškovnih centrov, za katere se izračunava stroškovna cena: Beli Križ, Boč, Krim, Krvavec, Kuk, Kum, Ljubljana, Nanos, Plešivec, Pohorje, Tinjan, Trdinov vrh, Trstelj, Pečarovci, Koper, Maribor, Pretvorniki 1 in Pretvorniki 2. Pretvorniki so razdeljeni na dve skupini glede na tehnološko zmožnost prenosa signala, na tako imenovani pretvornik 1 (z zvezo) in pretvornik 2 (brez zveze). Stroški drugih stroškovnih mest predstavljajo posredne stroške, ki jih v modelu imenujejo nelokacijski stroški. Nelokacijski stroški se pojavljajo na sledečih stroškovnih mestih: Vodstvo OE OZ, Splošne službe (Finance, Komerciala, Logistika), Razvoj, Zveze, Skupina meritve, Skupina gradnje, Antene, Energija, Oddajni center Domžale, Področni centri (Kobarid, Novo mesto, Jesenice, Celje, Maribor-Tezno, Murska sobota), Skupina linki, Nadzor mreže, Skupina za pretvornike, FM skupina in Studii (Koper, Maribor, Lendava, Nova Gorica, Novo mesto, Murska Sobota, Celje).

2 MERILA ZA DELITEV POSREDNIH STROŠKOV NA PODLAGI AKTIVNOSTI

V stroškovnem modelu je treba posredne stroške razdeliti na končne stroškovne nosilce. Informacije o aktivnostih poslovnega procesa služijo za razporejanje stroškov, ki jih neposredno ne moremo pripisati končni storitvi. Zbiranje teh informacij je pri stroškovnem modelu potekalo na različne načine (Deloitte 2008):

- s preučevanjem obstoječih dokumentov, podatkov in računovodskih evidenc,
- s timskimi delavnicami,
- z intervjuji vodilnih delavcev,
- z intervjuji strokovnih delavcev,
- z opazovanjem,
- s pomočjo zunanje svetovalne družbe.

Na osnovi naštetih metod so bile podrobno obravnavane in razčlenjene aktivnosti delovnih procesov pri izvajanju oddajanja programov. Rezultati tega so bila določena merila, ki so predstavljena v nadaljevanju.

Merila, ki so opredeljena za razdeljevanje nelokacijskih stroškov in stroškov posameznega stroškovnega centra na oddajanje programa, so bila operativne narave (število frekvenc, poraba energije, število naprav).

2.1 Merila za razdeljevanje nelokacijskih stroškov

Stroškovni model je oblikovan v skladu z delovanjem fizičnih lokacij, iz katerih se signali prenašajo do končnih uporabnikov. Za stroškovna mesta, kjer se ne izračunava cena oddajanja in so opredeljeni njihovi stroški kot nelokacijski, je bilo treba opredeliti lokacijska merila za njihovo dodelitev na lokacije (stroškovne centre). Lokacijska merila, ki se uporabijo v drugi stopnji stroškovnega modela so opredeljena na podlagi aktivnosti poslovnega procesa.

2.2 Merila za razdeljevanje stroškov na stroškovne nosilce

Zadnja stopnja prerazporejanja stroškov pomeni delitev vseh stroškov, ki se zberejo na posamezni modelni lokaciji oz. stroškovnem centru na končne stroškovne nosilce oz. storitve. Rezultat tega razdeljevanja so stroški na določeni lokaciji, ki odpadejo na radijsko ter televizijsko analogno in digitalno oddajanje programov za obračunsko obdobje. Za ta korak se uporabijo tako imenovana tehnološka merila, ki so opredeljena glede na tehnologijo oddajanja programov.

V prehodnem obdobju od leta 2007 do 2010 je OE OZ izvajala radiodifuzijo za analogno in digitalno oddajanje televizijskih programov ter radijsko oddajanje v skladu z Zakonom o radiodifuziji. Tako so se skupni stroški na stroškovnem centru delili na tri stroškovne nosilce. Z ugasnitvijo analognega oddajanja televizijskih programov je končna delitev stroškov glede na tehnologijo izvedena na dva skupna stroškovna nosilca, to je na analogno radijsko in digitalno televizijsko oddajanje programov.

3 VIRI

- APEK. 2008. *Izrek odločbe št. 3824-76/2007-2 z dne 23. 1. 2008*. Ljubljana: Agencija za pošto in elektronske komunikacije v Republiki Sloveniji.
- Deloitte. 2008. *Projekt: DVB-T stroškovni model*. Ljubljana: Deloitte.
- RTVS. 2006. *Pravilnik o računovodstvu*. Poslovni dokumenti, RTV Slovenija, javni zavod.
- RTVS. 2008. *Pravilnik o ločenem evidentiranju dejavnosti*. Poslovni dokumenti, RTV Slovenija, javni zavod.
- RTVS. 2008. *DVB-T stroškovni model za leto 2007*. Poslovni dokumenti, RTV Slovenija, javni zavod.
- RTVS. 2009. *DVB-T stroškovni model za leto 2008*. Poslovni dokumenti, RTV Slovenija, javni zavod.
- RTVS. 2010. *OE OZ – Stroškovni model 2009*. Poslovni dokumenti, RTV Slovenija, javni zavod.
- RTVS. 2011. *Pravilnik o določitvi sodil za razporejanje stroškov po dejavnostih*. Poslovni dokumenti, RTV Slovenija, javni zavod.
- RTVS. 2011. *OE OZ – Stroškovni model 2010*. Poslovni dokumenti, RTV Slovenija, javni zavod.
- SRS – *Slovenski računovodski standardi*. 2006. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
- Uredba o metodologiji za določitev osnov za izračun sredstev za izvajanje javne službe na področju kulture. *Uradni list RS*, št. 117/02.
- Zakon o digitalni radiodifuziji. *Uradni list RS*, št. 102/07, 85/10.
- Zakon o elektronskih komunikacijah. *Uradni list RS*, št. 43/04, 129/06, 13/07, 110/09, 33/11.
- Zakon o preglednosti finančnih odnosov in ločenem evidentiranju različnih dejavnosti. *Uradni list RS*, št. 53/07, 65/08, 33/11.
- Zakon o računovodstvu. *Uradni list RS*, št. 23/99.
- Zakon o Radioteleviziji Slovenija. *Uradni list RS*, št. 18/94, 29/94, 96/05.

4 PRILOGA – REVIZORJEVO POROČILO

*RE*alineea

Poročilo pooblaščenega revizorja o skladnosti opisa sistema stroškovnega računovodstva za dejavnost prenosa radiodifuznih vsebin s stroškovnim modelom za izračun cene za DVB-T oddajanje

Pri javnem zavodu RTV SLOVENIJA smo opravili postopke v zvezi s preveritvijo skladnosti dokumenta Opis sistema stroškovnega računovodstva na podlagi metode preteklih stroškov in metode popolno alociranih stroškov za izračun cene za DVB-T oddajanje s stroškovnim modelom, na osnovi dopolnilne odločbe (Odločba št. 3824-76/2007-2, z dne 23.1.2008) Agencije za pošto in elektronske komunikacije (APEK). Preverili smo tudi skladnost sistema razporejanja stroškov z načeli stroškovnega računovodstva za dejavnost, povezano s prenosom radiodifuzne vsebine do končnih uporabnikov prek digitalnega prizemnega omrežja, na osnovi zahteve 27. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom). Postopke smo opravili v skladu z Mednarodnim standardom sorodnih storitev 4400, ki se nanaša na posle opravljanja dogovorjenih postopkov. Namen teh postopkov je bil presoditi skladnost opisanega sistema z uporabljenim modelom in skladnost tega modela z načeli stroškovnega računovodstva.

Predstavljamo povzetek opravljenih postopkov:

1. Podrobno smo pregledali in proučili prejete dokumente - Opis sistema stroškovnega računovodstva na podlagi metode preteklih stroškov in metode popolno alociranih stroškov za izračun cene za DVB-T oddajanje, ter vse druge notranje predpise, dokumentacijo in informacije, ki se nanaša na ureditev razporejanja stroškov na dejavnost prenosa radiodifuznih vsebin.
2. Preverili smo, ali so pravila za razporejanje stroškov iz 1. točke skladne z načeli stroškovnega računovodstva in kot taka objektivno opravičena.
3. Pregledali smo vzpostavitev stroškovnega računovodstva za to dejavnost po metodi FAC HCA in opravili vpogled v delovanje računalniške aplikacije za izračun cene oddajanja DVB-T programov. Preverili smo skladnost stroškovnega modela za oblikovanje cene za DVB-T oddajanje programov z zakonodajnim okvirom in Opisom sistema stroškovnega računovodstva.

Poročamo o ugotovitvah:

- a) V zvezi s 1. točko smo ugotovili, da je dokument Opis sistema stroškovnega računovodstva na podlagi metode preteklih stroškov in metode popolno alociranih stroškov za izračun cene za DVB-T oddajanje skladen s stroškovnim modelom. Stroškovni model zagotavlja ločeno spremljavo računovodskih evidenc za dejavnosti, ki jih izvaja OE Oddajniki in zveze.
- b) V zvezi z 2. točko smo ugotovili, da je vzpostavljen sistem razporejanja stroškov skladen z načeli stroškovnega računovodstva in kot tak objektivno opravičen.
- c) V zvezi z 3. točko smo ugotovili, da je vzpostavljen informacijski program in model stroškovnega računovodstva za to dejavnost usklajen z metodo FAC HCA.

REalinea

Opravljeni postopki so izvedeni v skladu z Mednarodnimi standardi sorodnih storitev 4400 (mss 4400), na podlagi katerih poročamo o ugotovitvah.

V primeru izvedbe revizije ali preiskave računovodskih izkazov v skladu z Mednarodnimi standardi revidiranja ali Mednarodnimi standardi poslov preiskovanja, se izda revizorjevo poročilo z mnenjem pooblaščenega revizorja.

Poročilo je namenjeno ugotovitvi skladnosti Opis sistema stroškovnega računovodstva na podlagi metode preteklih stroškov in metode popolno alociranih stroškov za izračun cene za DVB-T oddajanje s stroškovnim modelom na osnovi dopolnilne odločbe (Odločba št. 3824-76/2007-2, z dne 23.1.2008) Agencije za pošto in elektronske komunikacije (APEK) in da je vzpostavljen sistem razporejanja stroškov skladen z načeli stroškovnega računovodstva glede na zahteve 27. člena Zakona o elektronskih komunikacijah (ZEKom).

Grosuplje, 13. oktober 2011

Realinea d.o.o.
Partizanska cesta 8, Grosuplje

REalinea
d.o.o. Grosuplje

Janez Smolič
pooblaščen revizor
direktor

